

1 april hade vi besök av **Cecilia Wyser**. Hon har många års erfarenhet som konsult inom klimatanpassning och arbetar sedan ett halvår som **samordnare av klimatanpassningsarbetet i Länsstyrelsen i Östergötland**. Cecilia pratade om hur klimatet förändras i Östergötland, vad klimatanpassning är och Länsstyrelsens uppdrag.

Vi vet att klimatet kommer att bli varmare, våtare och vildare, säger hon, och det måste vi anpassa oss till. Någon sa till mig att om man pratar om anpassning har man gett upp. Vi måste stoppa utsläppen istället. Men vi behöver göra både och. Även om vi skulle stoppa alla utsläpp av växthusgaser idag kommer klimatet att förändras. Verkningarna ser vi redan idag.

Ett varmare Östergötland

Perioden 1991-2000 var medeltemperaturen +6,2 grader.

2071-2100 beräknas medeltemperaturen öka till +11 grader. Modellerna förutser stora förändringar av vintertemperaturen och vegetationsperioden. Då har vintrarna försvunnit. Ingen mer snö, ingen mer skridskoåkning. Antalet högsomardagar har ökat från 14 till 53. Vegetationsperioden som 1991-2000 var 198 dagar bedöms bli 2-3 månader längre och vara från början av februari till slutet av november. Detta om utvecklingen fortsätter som idag.

Vi är inte anpassade för det. Redan idag drabbas särskilt äldre och barn av värmeböljor. Våra hus är byggda för att hålla värmen inne, inte för hetta. Våra odlingsmetoder är inte anpassade för det.

För mycket och för lite vatten

När det blir varmare blir det mer energi i luften vilket leder till att det blir vanligare med kraftiga regn och skyfall. Det blir också ökad risk för höga flöden i vattendragen. Sommaren för två år sen var det så höga flöden i Roxen så att vattnet steg ända upp till Berg. För Norrköping är det extra kritiskt eftersom staden ligger vid havet, som kommer att stiga. Där planerar man att bygga slussportar vid Bråviken.

Samtidigt som flödena blir högre kommer Östergötland att bli torrare i ett varmare klimat. Tänk på sommaren 2018 då skördarna blev mindre, det var brist på foder och många skogsbränder. Sommaren 2025 var det låga flöden och torka. Klimatförändringarna ger biologiska och ekologiska effekter och till exempel gynnade giftalger och granbarkborrar.

Vad kan vi göra?

Länsstyrelsen har bland annat i uppgift att initiera, stödja och utvärdera arbetet med klimatanpassning inom vårt ansvarsområde och våra uppdrag inklusive att följa kommunernas arbete.

Exempel på åtgärder är att hitta rutiner som är långsiktigt hållbara och informera fastighetsägare. Det måste byggas översvämningsskydd och byggas vallar så att vattnet kan tas om hand.

Ett problem är hur man kommer åt befintlig bebyggelse. Idag är det fastighetsägaren som har ansvaret vid översvämningar. Det blir dyrt för försäkringsbolagen. Vem ska betala? I framtiden kan det komma att bli svårt att överhuvudtaget få en försäkring i utsatta områden.

Länsstyrelsen är också en tillsynsmyndighet och har i uppdrag att granska kommunernas planer.

Sårbarhetsanalys

Just nu håller Länsstyrelsen på att ta fram en klimat- och sårbarhetsanalys. Vad händer vid höga temperaturer eller för mycket eller för lite vatten? Klimat- och sårbarhetsanalysen kommer koppla till regeringens strategi för klimatanpassning som identifierat följande tio punkter

1. översvämningar, högre vattenflöden och havsnivåhöjningar som hotar samhället, infrastruktur och näringsliv
2. höga temperaturer som innebär risker för hälsa och välbefinnande för människor och djur
3. osäker tillgång till vatten av tillräcklig mängd och god kvalitet för enskilda, samhället och näringsliv
4. ras, skred och erosion som hotar samhället, infrastruktur och näringsliv
5. torka och bränder som hotar samhället, infrastruktur och näringsliv
6. ökad förekomst av skadegörare, sjukdomar och invasiva främmande arter som påverkar människor, djur och växter
7. klimatförändringarnas effekter på biologisk mångfald som påverkar ekosystemens resiliens och möjligheten att tillhandahålla ekosystemtjänster
8. klimateffekter som hotar en trygg energi- och livsmedelsförsörjning
9. klimateffekter som påverkar förutsättningar för finans- och försäkringsbranschen
10. globala klimateffekter som påverkar handel, livsmedelsproduktion, immigration, internationella relationer och säkra livsmiljöer.

Cecilia fick frågan om det inte var deprimerande att ägna sin arbetstid åt en sån här tung fråga. Hon höll med om att det kan kännas dystert men att hon tycker om sitt jobb för att hon kan se att det hon och hennes arbetskamrater gör verkligen gör nytta.

Vi tackar för en intressant kväll. Det blev också ett fint samtal efter presentationen då vi bland annat pratade om en grönare stad. Något att ta tag i för oss i Klimatgruppen?